

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CENTRU
MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Mun. Chișinău, Str. Bulgară 43, bir. 55, mun. Chișinău

Bir. 55

" " "

2016

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
JUDECĂTORIA CENTRU MUN. CHIȘINĂU	
Înșire Nr.	07-6-602
" 12 "	12 20 16

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

În procedura Judecătoriei Centru, mun. Chișinău se află cauza civilă la cererea depusă de Babaian Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

Astfel, în adresa dumneavoastră se expediază încheierea din 08 decembrie 2016 privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității art. 33 alin. 1 lit. a din Legea nr. 156 din data de 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Babaian Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În caz că pentru examinare va fi necesar dosarul civil, acesta la solicitare va fi expediat în adresa dumneavoastră.

Anexă :

- 1) încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08 decembrie 2016 privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității art. 33 alin. 1 lit. a din Legea nr. 156 din data de 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.
- 2) Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate - 1 filă
- 3) copia sesizării Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității art. 33 alin. 1 lit. a din Legea nr. 156 din data de 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat - 4 file

Judecătoria

Corcea Nicolae

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ	
A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR.	1509
15	12 20 16

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2016

mun. Chișinău

Judecătoria Centru,

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Corcea Nicolae

Grefier

Damian Ecaterina

examinând în sediul instanței, în ședință publică cererea de chemare în judecată depusă de către Babaian Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM și Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect.Botanica cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

c o n s t a t ă :

Pe rol la Judecătoria Centru, mun.Chișinău se află pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Babaian Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM și Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect.Botanica cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

Avocatul Barașianț Mariana a depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art.33 alin.1 lit.a din Legea nr.156 din data de 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Barașianț Mariana în interesele lui Babaian Ghenadie, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (3) CPC, din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

Conform Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul

Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de către avocatul Barașianț Mariana în interesele lui Babaian Ghenadie, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Barașianț Mariana în interesele lui Babaian Ghenadie.

În conformitate cu art. 260 alin. (1) lit.e) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, 260, 263 CPC, instanța de judecată,

dispune:

Se remite Curții Constituționale sesizarea depusă de către avocatul Barașianț Mariana în interesele lui Babaian Ghenadie, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru controlul constituționalității prevederilor art.33 alin.1 lit.a din Legea nr.156 din data de 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Babaian Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM și Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect.Botanica cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

Procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Babaian Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM și Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect.Botanica cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei, se suspendă pînă la adoptarea de către Curtea Constituțională a unei soluții pe marginea sesizării depuse.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac decât o dată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință
judecător

Corcea Nicolae.

05.12.2016

Către:

Judecătoria Centru
str.Bulgară 43, mun.Chişinău

Reclamant:

Ghennadie Babaian
str.Cuza Vodă 31 ap.27, mun.Chişinău

Reprezentantul Reclamantului:

Mariana Barașianț
Avocat în C.A. "Mariana Barașianț"
str.Rabbi Țirilson 4, mun.Chişinău
tel.069257066; mariana.barasiant@gmail.com

Pîrîți:

Casa Națională de Asigurări Sociale aRM
str.Gheorghe Tudor 3, mun.Chişinău

Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica
str.Burebista 108, mun.Chişinău

Judecător: N. Corcea

Dosarul nr. 20-3-19909-21092016.

CERERE

DE RIDICAREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Pe rolul instanței se află cerere de chemare în judecată depusă de Reclamant contra Pîrîților.
2. Prin această Cerere solicităm ridicarea excepției de neconstituționalitate în baza argumentelor expuse în continuare.
3. Cerere de chemare în judecată are ca obiect dreptul Reclamantului la pensia pentru limita de vîrstă calculată pentru întreagă perioada de activitate.
4. Prevederile legale aplicabile la caz se contrazic, și anume: Reclamantul își bazează solicitările inclusiv pe art. 1, 5 și 8 Legii 156, iar Pîrîțul invocă aplicabilitatea art. 33 Legii 156.
5. Mai mult, la caz obiectul litigiului ține de un drept esențial pentru un stat democratic – dreptul la un trai decent.
6. Iar art. 33 Legii 156, invocat de Pîrîț, limitează evident dreptul Reclamantului la pensia cuvenită și la un trai decent, ceea ce contravine prevederilor art. 47 și art. 54 Constituției Republicii Moldova.
7. Considerăm că prevederile legale care limitează drepturile stabilite în Constituția Republicii Moldova oricărei persoane evident contrazic Constituției Republicii Moldova.
8. **Astfel, pentru examinarea justă și obiectivă a litigiului considerăm că Curtea Constituțională a Republicii Moldova urmează să se expună asupra constituționalității art. 33 Legii 156.**
9. Art. 12¹ CPC prevede: (1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. (3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.
10. În această ordine de idei considerăm că instanța urmează să admită această cerere de ridicare excepției de neconstituționalitate, să suspende procesul și emită încheierea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în baza argumentelor invocate în sesizare atașată.

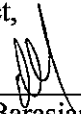
ÎN BAZA ARGUMENTELOR EXPUSE MAI SUS, și conducîndu-ne de prevederile art. 135 Constituției Republicii Moldova, art. 12¹ ș.a. CPC al RM și altor norme relevante –

SOLICITĂM ONORATEI INSTANȚE:

1. să admită această Cerere.
2. să dispuneți ridicarea excepției de neconstituționalitate și suspendarea procesului de judecată.

Anexe: Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu respect,

Mariana Barașianț

Avocat

Reprezentantul Reclamantului

(mandat în dosar)

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova**

**SEIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume, Prenume: Ghenadie Babaian.
2. Date de contact: bd. Cuza Vodă 31 ap. 27, mun. Chișinău; tel. 069243060.
3. Reprezentat de: Mariana Barașianț, avocat în C.A. "Mariana Barașianț".
4. Date de contact a reprezentantului: str. Rabbi Țirilson 4 mun. Chișinău; tel. 069257066; e-mail: mariana.barasiant@gmail.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Exercitarea controlului constituționalității următoarelor prevederilor legale:

Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, art. 33 (în partea evidentiată):

- (1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:
 - a) apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, **ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie**;
 - b) transferării la altă categorie de pensie.
- (2) Reexaminarea drepturilor la pensie în cazul prevăzut la alin.(1) lit.a) se efectuează și pentru pensionarii care și-au realizat dreptul la pensie pînă la 1 ianuarie 1999, dar numai la prezentarea documentelor ce confirmă stagiul de cotizare.
- (3) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în condițiile prezentei legi.
- (4) Pensionarul care solicită transferul la una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege și care a beneficiat anterior de această categorie de pensie poate opta pentru pensia calculată în condițiile prezentei legi sau pentru pensia stabilită anterior.
- (5) Noile drepturi la pensie se acordă începînd cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și actele necesare la organul de asigurări sociale. În cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabilește conform art.11 alin.(2).

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. Dl G. Babaian din anul 1976 și pînă în prezent activează în domeniul educației: în perioada 15.08.1976 – 01.10.1980 în funcția de directorul Școlii medii din Ghidighici; în perioada 01.10.1980 – 01.02.1985 în funcția de Director adjunct al DETS Botanica; în perioada 01.02.1985 – 12.08.2012 în funcția de Directorul Școlii medii nr.13 din Chișinău (la moment – Liceul Teoretic cu profil sportiv Gloria); 01.09.2012 – 30.08.2014 în funcția de Director adjunct a LT cu profil sportiv Gloria; 01.09.2014 – prezent în funcția de antrenor de baschet în LT cu profil sportiv "Gloria".
2. Astfel, dl G.Babaian, avînd 69 ani, are stagiul de muncă peste 40 de ani în domeniul educației; mai mult, el fost decorat cu ordinul "Gloria Muncii".
3. În anul 2009 dl G.Babaian a depus acte pentru calcularea pensiei pentru limita de vîrstă.
4. Dar, odată ce pensia stabilită este mică și nu acoperă nici cheltuielile necesare minime, dl G. Babaian a continuat să lucreze, precum este indicat mai sus.

5. Continuând activitatea sa de muncă, dl G. Babaian a continuat și să achite cotizațiile stabilite în fondul social, fondul de pensii, asigurarea medicală și impozitul pe venit, și anume: 3916,71 lei pentru anul 2010; 4691,70 lei pentru anul 2011; 5054,60 lei pentru anul 2012; 4529,43 lei pentru anul 2013; 3881,32 lei pentru anul 2014; 2411,95 lei pentru anul 2015 și 1658,85 lei pentru lunile ianuarie-august 2016.
6. La data de 06.06.2016 dl G.Babaian a depus cerere către CTAS Botanica prin care a solicitat recalcularea pensiei stabilite.
7. CTAS Botanica a răspuns că recalculul nu poate fi efectuat și a indicat ca temei art. 33 Legii 156.
8. Prin cerere prealabilă din 12.07.2016 dl G.Babaian a contestat la CNAS răspunsul eliberat de CTAS Botanica și a solicitat anularea acestuia cu recalcularea pensiei inclusiv cu includerea stagiului de cotizare după anul 2009.
9. Prin decizia/răspunsul eliberat de CNAS a fost respinsă cerere prealabilă.
10. Dl G.Babaian, considerând că i-a fost încălcat dreptul la pensie, s-a adresat în instanța de judecată, solicitând anularea deciziilor și recalcularea pensiei cu includerea stagiului de cotizare integral.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Considerăm că prevederile legală citată în punctul II acestei Sesizări (obiectul sesizării) contravine următoarelor prevederilor constituționale:

- articolului 47 Constituției Republicii Moldova – Dreptul la asistență și protecție socială, care prevede: (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare. (2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.
- Articolul 54 Constituției Republicii Moldova – Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, care stabilește: (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Argumentarea neconstituționalității articolului 33 Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat:

- Prevederile articolului 33 citat mai sus stabilesc că pensiile pentru limita de vîrsta se calculează doar pentru perioada anterioară acordării dreptului la pensia.
- Totodată, prevederile acestui articol intră în contradicție cu prevederile art. 1, 5 și 8 Legii 156, care prevăd:

Art. 1: În sensul prezentei legi, sînt utilizate următoarele noțiuni principale: stagiul de cotizare - însumare a perioadelor de activitate în care s-a plătit contribuția la fondul de pensii;

Art. 5: (1) În sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Art. 8: (1) Baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate.

- Pe lîngă cele menționate, prevederile art. 33 Legii 156 contravin Constituției Republicii Moldova, precum este descris în continuare.
- Comentariu la Constituția Republicii Moldova spune că " art.47 din Constituție, intitulat "Dreptul la asistență și protecție socială", conferă valoarea constituțională unuia dintre principiile de bază ale statului democratic. Acest principiu stabilește că dezvoltarea omului liber nu este problema lui personală sau a familiei lui, ci o componentă esențială a politicii de stat. ... Obiectivul asistenței și protecției sociale este de a răspunde nevoilor de trai ale persoanelor în vîrstă ...".
- Astfel este obligația statului de a oferi cetățenilor săi nivelul de trai decent.
- Atît Constituția Republicii Moldova, cît și legislația națională stabilesc că fiecare persoana are dreptul la pensia pentru limita de vîrsta, mărimea căreia se calculează reieșind din perioada de activitate, funcția deținută / locul de muncă ș.a.
- Deci, fiecare persoană are dreptul la pensia în mărimea corespunzătoare muncii depuse.
- În această ordine de idei, prevederile art. 33 Legii 156 care stabilesc că pensia poate fi calculată / recalculată doar pentru perioada pînă la acordarea dreptului la pensia, în mod vădit contrazic art. 47 Constituției Republicii Moldova.
- Or, dacă persoana a continuat să presteze munca după acordarea dreptului la pensia, a continuat să achite cotizații lunar în fondul de pensii, atunci această persoană are dreptul la recalcul pensiei stabilite cu includerea perioadei de activitate integrale, inclusiv și după acordarea dreptului la pensia.
- Or, în caz contrar, statul urmează să elibereze persoanele, care lucrează după acordarea dreptului la pensia, de la achitarea contribuțiilor respective.
- Prevederile art. 33 Legii 156 contravine și prevederilor art. 54 Constituției Republicii Moldova, precum este descris în continuare.
- Comentariu la Constituția Republicii Moldova explică: "Articolul în cauză nu consacră drepturi sau libertăți, ci exprimă dreptul statului și al organelor sale de a restrînge exercițiul unor drepturi sau libertăți. Prin utilizarea cuvîntului *restrîngerea* se presupune că exercițiul drepturilor nu este suspendat sau anulat în genere, ci numai limitat, realizându-se sub anumite aspecte, ca și pînă la survenirea situației de restrîngere. ... De fapt, norma constituțională consacră un principiu potrivit căruia un drept constituțional obținut nu mai poate fi suprimat sau diminuat prin legi organice sau alte acte normative".
- Rezultă că Constituția Republicii Moldova stabilește expres că inclusiv dreptul la asistență și protecție socială nu poate fi limitat sau restrîns, fiind un drept fundamental

pentru un stat democratic și, respectiv, orice lege / prevedere legală care direct sau indirect limitează acest drept urmează să fie declarată neconstituțională.

- Considerăm că prin art. 33 Legii 156 este limitat dreptul persoanei la pensia pentru limita de vîrsta calculată pentru întreagă perioadă de activitate sa.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În baza argumentelor expuse, solicităm Înaltei Curții recunoașterea neconstituționalității prevederilor art. 33 Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, și anume alineatului 1 lit. a) care prevede: (1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul: a) apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie.

VI. DOCUMENTE ANEXATE

Toate actele ce confirmă cele indicate în această Sesizare sunt atașate la Cerere de chemare în judecată depusă la Judecătoria Centru.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun. Chișinău

semnătura: /Mariana Barașianț, avocat/